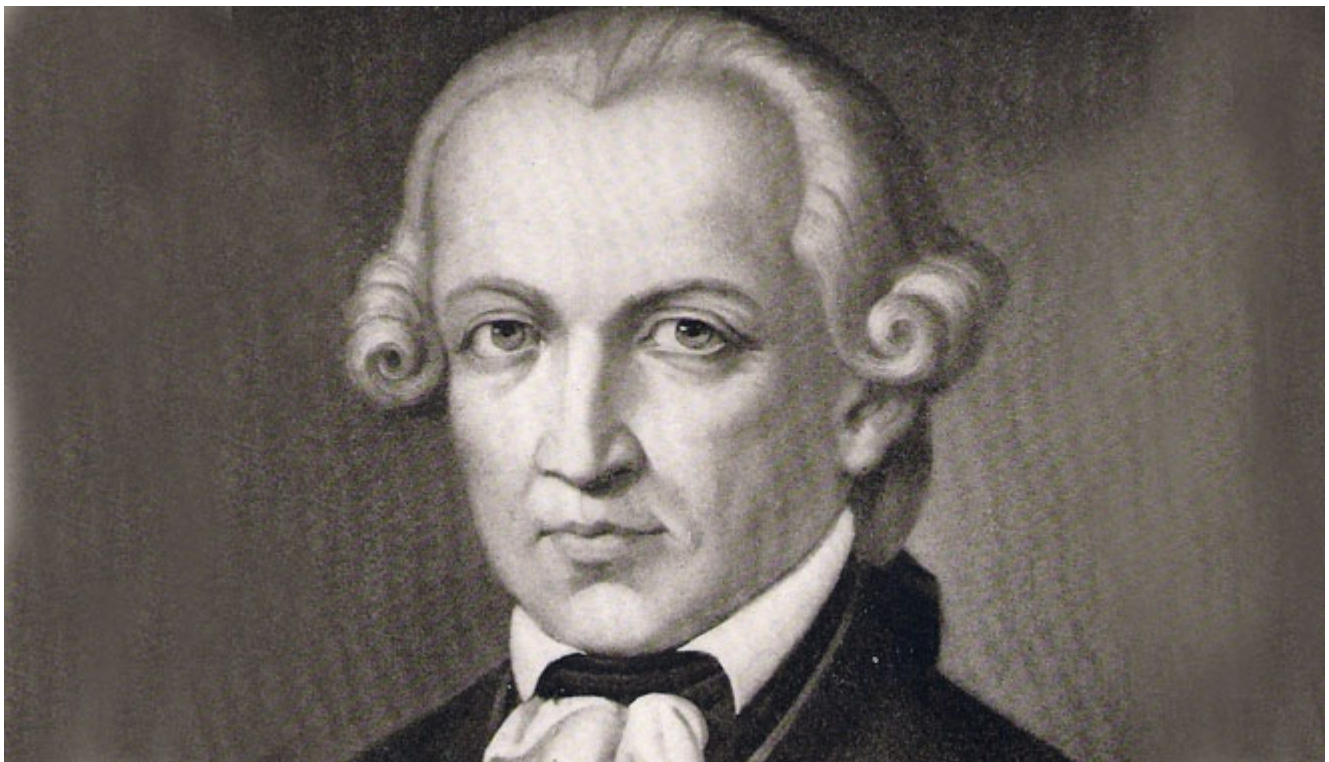
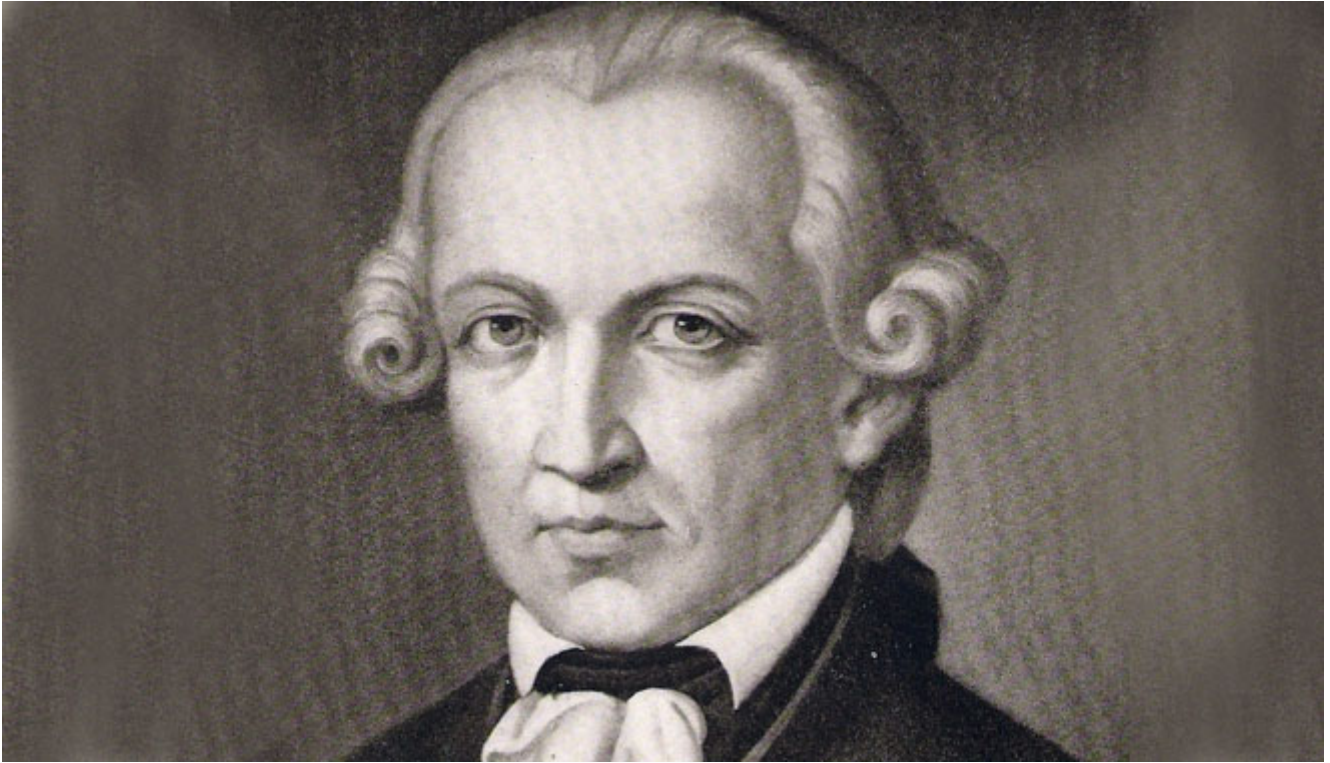

28 Μαρτίου 2017

Η καντιανή Ιστοριογραφία

Επιστήμες / Φιλοσοφία

Χαράλαμπος Κράλλης, Δρ. Φιλοσοφίας

Το πρόγραμμα μίας καντιανής ιστορίας της φιλοσοφίας ολοκληρώθηκε, αν και με κάποιο πολύπλοκο τρόπο πολύ μετά τον θάνατο του κορυφαίου γερμανού φιλοσόφου. Η εξέλιξη του γερμανικού ιδεαλισμού έφθασε σε ένα τέλος με το θάνατο του Schelling(1775-1854). Ο Καντιανισμός με το σύνθημα "πίσω στον Kant" (zurück zu Kant!) άρχισε να κυριεύει το ένα μετά το άλλο τα γερμανικά Πανεπιστήμια²⁵. Η γνωστή αυτή φράση και σύνθημα διατυπώθηκε από τον Zeller το 1862. Μετά όμως από τρία χρόνια, το 1865 ο Liebmann εξέδωσε το βιβλίο του, με τίτλο, Kant und die Epigonen²⁶

Κατά τη γνώμη των νεοκαντιανών η μελέτη της γνωσιολογίας του Kant θα μπορούσε να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της φιλοσοφίας. Στα πλαίσια της διδασκαλίας του νεοκαντιανισμού δημιουργήθηκαν διαφορετικές σχολές ανάλογα με τη μέθοδο έρευνας. Αφ' ενός η σχολή του Μαρβούργου (Cohen, Natorp, Cassirer, N.Hartmann) και αφ' ετέρου η σχολή της Βάδης ή η νοτιοδυτική σχολή (Windelband, Rickert)²⁷. Η σχολή αυτή ειδικά επικέντρωσε το ενδιαφέρον της στη μελέτη της αξιολογίας.

Ειδικές έρευνες σχετικά με την ανάπτυξη του καντιανισμού έχουν παράγει καλά ερευνητικά συμπεράσματα. Η εξέλιξη του καντιανισμού ως πανεπιστημιακής φιλοσοφίας κινήθηκε ανάμεσα στον ιδεαλισμό και το θετικισμό²⁸. Πρώτον, η αποστασιοποίηση της πανεπιστημιακής φιλοσοφίας από τον γερμανικό ιδεαλισμό (1830-1848). Δεύτερον, η γερμανική φιλοσοφία μετά τις δημοκρατικές επαναστάσεις και το νεοκαντιανό πρόγραμμα (1849-1865). Τρίτον, η εξάπλωση του νεοκαντιανισμού (1865-1881). Όπως φαίνεται από την εξέταση του προβλήματος η εξέλιξη αυτή με το σύνθημα "πίσω στον Kant" δεν είναι ένα απλό πρόβλημα, αλλά μπορεί με προσεκτική μελέτη να παρουσιάσει σημαντικά αποτελέσματα.

Η πρώτη με επίκεντρο τις αξίες, η άλλη με επίκεντρο τη φύση. Από εκείνη περίπου την εποχή έχουμε το Lehrbuch der Geschichte der Philosophie, των W.Windelband-H.Heimsoeth. Και ακόμη το παρόμοιο έργο του Karl Vorlander, Geschichte der Philosophie²⁹. Ορισμένα γνωσιολογικά προβλήματα πού ανακύπτουν κατά τη συγγραφή της ιστορίας της φιλοσοφίας. Κατ' αυτό τον τρόπο, αυτό πού ονειρευόταν ο Kant στο αντίστοιχο κεφάλαιο της πρώτης κριτικής έγινε πραγματικό με τις πολύ επιτυχημένες νεοκαντιανές ιστορίες της φιλοσοφίας, οι οποίες πραγματικά έχουν μεγάλη κυκλοφορία και επιτυχία, μέχρι και τις ημέρες μας. Αυτό πού προ- γραμματικά διατύπωσε ο Kant έγινε έργο στην νεοκαντιανή ιστοριογραφία πού περιείχε πλούσιους καρπούς.

25 KÖHNKE , K.CH.(1986). *Entstehung und Aufstieg des Neukantianismus.Die deutsche Universitätsphilosophie zwischen Idealismus und Positivismus,*

26 ΠΕΛΕΓΡΙΝΗΣ,Θ. (2004). *Λεξικό της Φιλοσοφίας. Οι έννοιες, οι θεωρίες, οι Σχολές, τα ρεύματα, τα πρόσωπα, .408κέξ.*

27 WINDELBAND W-HEIMSOETH,H. (1991).*Εγχειρίδιο Ιστορίας της Φιλοσοφίας, Γ' τόμος, 199κέξ.*

28 KÖHNKE, H. CH. (1986). *Entstehung und Aufstieg des Neukantianismus, .9κέξ.*

29 VORLÄNDER,K. (1981). *Philosophie des Altertums.Geschichte der Philosophiel, mit Quellentexten.*

Παρατήρηση: το παρόν άρθρο είναι το τέταρτο και τελευταίο μέρος της εισήγησης «Η Ιστορία του καθαρού Λόγου κατά τον Ι.Kant» του Χαράλαμπου Κράλλη, Δρ. Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Αθηνών, στην Επιστημονική Ημερίδα «Φιλοσοφία, Φυσικές Επιστήμες, Βιοηθική», που διοργανώθηκε από τη Διεθνή Επιστημονική Εταιρία Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας deeaef.gr και την Ένωση Ελλήνων Φυσικών, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στις 12/11/2014.

Το τρίτο μέρος μπορείτε να το διαβάσετε [εδώ](#)

<http://bit.ly/2ntQS9Q>